

**Plenaire vergadering van de Hoge Raad voor de Statistiek**  
**Vrijdag 19 februari 2016 (10u30 – 11u40)**

**[Notulen P.V. 2016/Nr. 1](#)**

**Leden van de Hoge Raad voor de Statistiek:**

De heer M. Rémon – *Voorzitter*

De heer M. Boghaert, mevrouw R. Bourdeaud’hui, de heer K. Brijs (voor de heer F. Robben), mevrouw V. Burnel, de heer M. Callens, mevrouw A. Carton, de heer D. De Baets, de heer P. Deboosere, mevrouw G. Desimone, mevrouw I. Thomas, de heer S. Van de Venster (voor de heer E. Van Verdegem), mevrouw A. Versonnen (voor de heer N. Waeyaert)

**Uitgenodigd:**

Mevrouw A. Guilmot – FOD Economie (DG Energie) → Voor agendapunt 4  
 De heer B. Kestemont – FOD Economie (ADS) → Voor agendapunt 5  
 De heer P. Lusyne – FOD Economie (ADS) → Voor agendapunt 3  
 De heer E. Meersseman – FOD Economie (ADS) → Voor agendapunt 4

**Verontschuldigd:**

De heer R. Acx, mevrouw C. Faes, de heer K. Grosse-Erdmann, de heer B. Hertveldt, de heer B. Lejeune, de heer G. Loosveldt, de heer K. Neels, de heer R. Petit (in afwachting van een plaatsvervanger), de heer R. Rollier, mevrouw A. Romain, mevrouw A. Sierens, de heer P. Teirlinck, mevrouw K. Van Overmeire, mevrouw M. Van Wouwe (*vice-voorzitter*)

**Afwezig:**

De heer S. Brunet, mevrouw C. Dehon, de heer P. Dmitrevsky, de heer P. Haegeman, de heer F. Huyghe, mevrouw C. Lentz, de heer J.-P. Liebaert, de heer I. Magdalenic, de heer O. Plasman, mevrouw J. Screurs, mevrouw R. Thys, de heer R. Van Bulck, de heer V. Vandenberghe, de heer P. Van der Hallen, mevrouw F. Vanderkelen, de heer G. Van de Velde, de heer C. Van Laere, de heer R. Van Rossem

**Secretariaat:**

De heer Ph. Mauroy – *Secretaris*  
 De heer C. Cornelis – *Adjunct-secretaris*

Nr.	Inhoud van de agenda
I	<p><b><i>Goedkeuring van de agenda voor de plenaire vergadering van vrijdag 19 februari 2016</i></b></p> <p>➤ <b><u>Beslissing</u></b>            De agenda voor de vergadering wordt unaniem goedgekeurd.</p>
II	<p><b><i>Goedkeuring van de notulen P.V. 2015/nr.2 van de plenaire vergadering van vrijdag 2 oktober 2015</i></b></p> <p>➤ <b><u>Beslissing</u></b>            De notulen P.V. 2015/nr.2 van de plenaire vergadering van vrijdag 2 oktober 2015 worden unaniem goedgekeurd.</p>

**Voor advies: Koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 26 augustus 1966 waarbij jaarlijkse statistieken van de geboorten, sterfgevallen, huwelijken, echtscheidingen, erkenningen, wettigingen, aannemingen, immigratie en emigratie worden voorgeschreven (statistieken van huwelijken en echtscheidingen)**

➤ **Voorstelling**

Het opstellen door de Algemene Directie Statistiek (= de ADS) van een jaarlijkse statistiek van huwelijken en echtscheidingen wordt voorgeschreven door het koninklijk besluit van 26 augustus 1966 en geschiedt op basis van de aangifteformulieren Model II en VI. Die aangifteformulieren worden ingevuld door de gemeenten waarin de huwelijken hebben plaatsgevonden en worden vervolgens doorgestuurd naar de regionale centra voor gegevensverzameling, alwaar ze worden gecodeerd. Zodra de invoer klaar is worden de aldus ontstane gewestelijke gegevensbestanden in de verschillende diensten van de ADS nagekeken, samengevoegd en gevalideerd, en kan tot slot de overeenkomstige statistiek worden opgemaakt.

Uit een uitgebreid, in 2015 door de ADS verricht onderzoek blijkt dat een statistiek van huwelijken en echtscheidingen mogelijk is op basis van het Rijksregister alleen. De oefening die werd uitgevoerd op basis van de gegevens van 2014 bleek in die zin overtuigend; de procedures ter zake bestaan reeds, hoewel hier verdere verfijning noodzakelijk is (inz. voor de echtscheidingen). Die procedures zouden definitief gevalideerd kunnen worden ter gelegenheid van de gebeurtenissen van 2015 (die dan de laatste zouden zijn waarvoor een op formulieren van de burgerlijke stand steunende statistiek zou worden opgemaakt), om vervolgens te worden ingezet bij het opstellen van de statistiek van 2016 op basis van het Rijksregister alleen. Ingaand op de wensen die door de Hoge Raad voor de Statistiek (=de HRS) zijn geuit bij het evalueren van het reeds in 2003 door de ADS ingediende voorstel, zou die statistiek van 2016 tabellen kunnen omvatten i.v.m. weduw(naar)schap alsook i.v.m. wettelijk samenwonen, maar die mogelijkheden behoeven nog nader onderzoek en concrete uitwerking.

Met het oog op administratieve vereenvoudiging en in toepassing van de wet van 5 mei 2014, waarin het beginsel wordt gehuldigd van de eenmalige gegevensverzameling, betekent de afschaffing van die aangifteformulieren een aanzienlijke winst voor de gemeenten! Wel moet er nog bij deze laatste op worden aangedrongen dat alle gegevens m.b.t. personen die bij een huwelijk of een echtscheiding betrokken zijn wel degelijk worden opgeslagen in het RR, in het bijzonder het aktenummer, het Rijksregister-nummer van de gewezen echtgenoot en de gemeente waar het huwelijk wordt (c.q. werd) voltrokken.

III

Wat de ADS betreft zal het inzetten van het Rijksregister evenwel aanleiding geven tot een duidelijke reeksbreuk. Met name is de huidige statistiek een *de facto*-statistiek waarbij “*door ambtenaren van de burgerlijke stand in een Belgische gemeente gesloten huwelijken wél [...], maar [...] in het buitenland gesloten huwelijken niet in aanmerking worden genomen, evenmin als huwelijken (in België) gesloten door ambtenaren van de burgerlijke stand die een extraterritoriaal statuut genieten*”. De op het Rijksregister stoelende statistiek daarentegen is een *de jure*-statistiek waarin wijzigingen in burgerlijke staat (huwelijken, echtscheidingen en desgevallend weduwschappen) slechts in aanmerking worden genomen voor zover ze personen betreffen die daadwerkelijk in het Rijksregister zijn ingeschreven (het Wachtregister daarbij inbegrepen). Door uitsluiting van gebeurtenissen aangaande niet in België woonachtige personen, maar bij gelijktijdige insluiting van in het buitenland plaatsgevonden gebeurtenissen aangaande wél in België woonachtige personen kan het verkregen resultaat beter tegemoetkomen aan de behoeften van waarnemers en analisten van de Belgische demografische situatie.

De voorgestelde hervorming biedt dus menig voordeel: administratieve vereenvoudiging op gemeentelijk niveau; aanzienlijke verbetering van de kwaliteit (invoerfouten, ontbrekende of verkeerd gedateerde aangifteformulieren, blijvende dubbeltellingen); ophalen van het geslacht van de echtgenoten (weggevalen sinds 2003), waarmee men de statistiek verder kan verfijnen doordat nu huwelijken en echtscheidingen tussen personen van hetzelfde geslacht kunnen worden herkend; werktijdbesparing voor de diensten van de ADS; en mogelijkheid de statistiek uit te breiden naar weduw(naar)schap en wettelijk samenwonen.

Tot slot, en ter informatie, kwam op 4 februari 2016 een door de HRS opgerichte werkgroep belast met de statistiek van huwelijken en echtscheidingen bijeen om kennis te nemen van bovengenoemd voorstel. Na de uiteenzetting en aansluitende bespreking werd het voorstel door de werkgroep gevalideerd. Thans wordt aan de HRS een aanpassing van de bestaande wettelijke basis voorgelegd, inhoudende de afschaffing van Model II, IV en VI.

➤ **Bespreking**

De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek maken i.v.m. dit agendapunt geen bijzondere opmerkingen, behalve dan om te onderstrepen dat het hier gaat om de uitvoering van een sinds lang verwachte actie (m.n.

het inzetten van het Rijksregister om de betrokken gegevens te produceren), die bovendien een gunstige uitwerking zal hebben op de beschikbaarheid van aanvullende gegevens in hetzelfde gebied. M.b.t. het opstellen van kruistabellen met andere variabelen zoals de vorige burgerlijke staat of de nationaliteit wordt voorts benadrukt dat genoemde tabellen minstens aan alle gewestelijke statistiekinstellingen verstrekt zouden moeten worden indien ze niet rechtstreeks op de Statbel-website te bekijken zijn (er wordt inmiddels door de ADS bevestigd dat die tabellen wel degelijk via de website gepubliceerd zullen worden, afhankelijk van de beschikbare middelen om ze aan te maken en van de kenbaar gemaakte behoeften ter zake).

Parallel met de bespreking van dit ontwerp van koninklijk besluit werd een ruimer debat gevoerd omtrent het toenemende gebruik van administratieve databanken van voldoende kwaliteit in het statistisch productieproces. Meerdere leden van de Hoge Raad voor de Statistiek wezen er o.m. op dat dit voor de ADS gepaard zou moeten gaan met een versterking van haar hooggekwalificeerd personeel (om te kunnen werken met die nieuwe, op het benutten van administratieve gegevens gebaseerde productiemethoden), verder met een versterking van de contacten en bestaande samenwerkingen tussen de openbare statistiekproducenten en de beheerder van voornoemde nuttige administratieve databanken, zodat deze benevens hun voornaamste doeleinde ook kunnen tegemoetkomen aan de behoeften van de statistici, en tot slot werd gewezen op de rol die de ADS moet spelen bij het koppelen van alle bestaande administratieve databanken.

Ter afronding van deze eerste gedachteswisseling hieromtrent werd afgesproken dat in dit verband een advies aan de Minister zou kunnen worden verstrekt (inz. aangaande het naleven van de beschikkingen in de wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek welke de ADS bevoegd verklaart om met dat type van databanken te werken, en voorts aangaande de behoefte aan nieuwe vormen van hulpbronnen om statistieken op te stellen op basis van secundaire gegevensverzamelingen), maar dat vooreerst binnen de Raad een meer gestructureerd debat zou moeten hebben plaatsgevonden om de verschillende gevoeligheden van de leden in aanmerking te kunnen nemen.

➤ **Beslissing**

De Hoge Raad voor de Statistiek brengt unaniem gunstig advies uit over het voorstel van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van vrijdag 26 augustus 1966 waardoor een jaarlijkse statistiek van de geboorten, sterfgevallen, huwelijken, echtscheidingen, erkenningen, wettigingen, aannemingen, immigratie en emigratie wordt voorgeschreven, zoals genoemd voorstel op de plenaire vergadering werd voorgelegd door de Algemene Directie Statistiek – Statistics Belgium.

***Ter informatie: Statistieken over het energieverbruik van de huishoudens***

➤ **Voorstelling**

De Algemene Directie Energie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie is bevoegd voor het opstellen van de energiestatistieken.

Verordening (EU) nr. 431/2014 van 24 april 2014 tot wijziging van verordening (EG) nr. 1099/2008 van het Europese Parlement en van de Raad schrijft voor dat over het energieverbruik van de huishoudens jaarlijks statistieken moeten worden opgesteld. De momenteel beschikbare administratieve bestanden zijn ongeschikt om het energieverbruik uit te splitsen naar verbruikstype (verlichting, elektrische toestellen, kookplaten...). Bijgevolg is het noodzakelijk om gegevens op te halen via een enquête bij de huishoudens. De AD Energie heeft zich tot de ADS gewend voor het verzamelen van die informatie.

IV

Aangezien de aanvraag van de AD Energie inhoudelijk en qua steekproef zeer goed aansluit bij het huishoudbudgetonderzoek (= HBO) werden aan de bestaande woningmodule een twintigtal vragen toegevoegd. Bedoelde uitbreiding zal geen nadelige invloed op de enquêteresultaten hebben.

In 2017 zullen de energiestatistieken worden opgesteld op grond van de HBO-resultaten. Daartoe zal de AD Energie gebruik maken van een statistisch model ontwikkeld door consulenten van ECN. Het model steunt op het model waarvan men zich in Nederland bedient om die statistieken op te stellen vanuit de eigen enquête ter zake. Het Energieobservatorium wordt belast met de publicatie van de resultaten.

➤ **Bespreking**

De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek maken i.v.m. dit agendapunt geen bijzondere opmerkingen, behalve dan de vraag of de informatie over zonnepanelen als middel tot opwekken van elektriciteit deel uitmaakt van de verzamelde variabelen (hetgeen wel het geval lijkt te zijn) en i.v.m. de methode gebruikt om de gegevens op jaarbasis om te rekenen, want met name is de HBO een tweejarig onderzoek (een schattingsmethode hoort ook bij het model dat door de ECN-consulenten zal worden uitgewerkt).

<b>V</b>	<p><b><i>Ter informatie: Landbouwenquête – aanvullende vragen over het gebruik van melk in de landbouwbedrijven</i></b></p> <p>➤ <b><u>Voorstelling</u></b></p> <p>Om tabel C van de zuivelenquête in te vullen (vgl. Europese richtlijn 96/16/EG en besluit 97/80/EG) kregen de diensten van de ADS tot nu toe bepaalde beschikbare administratieve gegevens toegestuurd van de Gewesten.</p> <p>Het ging daarbij o.m. om de productie en rechtstreekse verkoop van melk, boter, room, kaas en andere boerderijproducten; de overige resultaten werden berekend op basis van de maandelijks zuivelenquête van de ADS of geschat op grond van het aantal melkveehouders of het aantal melkkoeien.</p> <p>Die gegevens uit de Gewesten werden verzameld in het kader van de melkquotumregeling, in het bijz. van de opvolging van de superheffing op de rechtstreekse verkoop in het bedrijf (<i>af-bedrijf</i>). Met de afschaffing van de melkquotumregeling in 2015 viel vanaf bedrijfsjaar 2015 die gewestelijke administratieve bron weg.</p> <p>In aanmerking genomen dat langs geen enkel ander kanaal die informatie kan worden opgehaald of geschat besliste de ADS vier vragen toe te voegen aan de landbouwenquêtes van 2016, 2020 en 2023. Die aanvullende vragen blijven evenwel beperkt tot de aspecten die onmisbaar zijn voor de berekening van de Eurostat-variabelen en slaan op de geschatte productie in het lopende jaar van <i>af-bedrijf</i> verkochte consumptiemelk, boerenboter, -room en -kaas, en van andere producten (desserts, yoghurt, roomijs). Voor de ontbrekende informatie, dit is m.b.t. de jaren waarvoor geen enquêtegegevens bestaan, zou een berekeningsmodel worden aangewend op basis van de verhouding tussen de productie van de landbouwbedrijven en de aan de zuivelfabrieken geleverde hoeveelheden.</p> <p>In het koninklijk besluit van 29 juni 2014 betreffende de organisatie van landbouwenquêtes uitgevoerd door de ADS staat informatie over de verkoop <i>af-bedrijf</i> reeds vermeld (vgl. bijlage I, punt 8); bijgevolg is geen aanpassing van het koninklijk besluit nodig.</p> <p>➤ <b><u>Bespreking</u></b></p> <p>De leden van de Hoge Raad voor de Statistiek hebben geen bijzondere opmerkingen over dit punt.</p>
<b>VI</b>	<p><b><i>Mededelingen van het secretariaat van de Hoge Raad voor de Statistiek</i></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Statistiekprogramma 2016 (e-mail van het secretariaat van 9 december 2015)</b></li> </ul> <p>In aanmerking genomen dat de agenda van de voor december 2015 geplande plenaire vergadering slechts een enkel punt bevatte, m.n. ‘Het statistiekprogramma 2016’ (opgemaakt door onze collega’s van het Coördinatiecomité), werd genoemde vergadering afgelast en vervangen door een schriftelijke overlegronde met de leden van de HRS. Die overlegronde werd op 31 december 2015 afgesloten en afhankelijk van de ontvangen reacties moest verder worden afgesproken welk gevolg men aan die eventuele opmerkingen zou geven.</p> <p>Aangezien tot op heden geen enkele opmerking binnen is gelopen wordt het dossier als afgesloten beschouwd.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• <b>Datums van de volgende vergaderingen</b></li> </ul> <p>De datum van de eerstvolgende vergadering van het Bureau van de Hoge Raad voor de Statistiek is vastgelegd op vrijdag 29 april 2016 om 14u00, in de lokalen van Algemene Directie Statistiek.</p> <p>De volgende plenaire vergadering is gepland op vrijdag 13 mei 2016 om 10u30. De agenda ervan zal zo spoedig mogelijk door het secretariaat via e-mail worden medegedeeld.</p>

**Volgende plenaire vergadering: Vrijdag 13 mei 2016 om 10u30 in zaal 1A40 van de FOD Economie ('North Gate' - Koning Albert II-laan 16, 1000 Brussel)**

[ondertekend]  
De voorzitter,  
Marcel REMON

[ondertekend]  
De secretaris,  
Philippe MAUROY